

Reikšmingas balsas už žmogaus teises

Ataskaita dėl viešosios erdvės stebėsenos
rinkiminių kampanijų į Europos Parlamentą metu

30/06/2014

Šarūnas Sodonis / Eglė Urbonaitė



Turinys

APIE PROJEKTĄ	3
UŽFIKSUOTI ATVEJAI	
Petras Gražulis (partija „Tvarka ir teisingumas“)	4
Tautininkų sąjunga	7
Žmogaus teisių pasižadėjimas	9
Europos katalikų šeimų asociacijų federacijos manifestas ir susiję pasisakymai	11
IŠVADOS	13

APIE PROJEKTĄ

2014 m. kovo 1 d. Asociacija LGL ir Lietuvos žmogaus teisių centras pradėjo kampaniją „Reikšmingas balsas už žmogaus teises“. Jos metu į Europos Parlamentą kandidatuojantys asmenys buvo raginami pasižadėti veikti žmogaus teisių labui, o žmonės kviečiami balsuoti ir rinktis atsakingai.

Kampanija buvo siekiama pabrėžti, jog ir eiliniai piliečiai turi galią paveikti Europos politiką bei pasiekti, kad gyvenime būtų daugiau lygybės ir teisingumo, jei tiktai kiekvienas prisiimsime atsakomybę ir ateisime balsuoti.

Projekto dėka pirmąkart Europos istorijoje anti-rasistinis judėjimas ir LGBT (lesbiečių, gėjų, biseksualių ir transseksualių) asmenų asociacijos suvienijo jėgas, bandydami pasakyti politikams: „Mes kalbame kelių tūkstančių organizacijų vardu ir mūsų žinia busiemiems Europarlamentarams paprasta: jūs negalite mūsų vienu prieš kitus nuteikinti, nes mes esame vieningi“.

2014 m. kovo 19 d. kelios didžiosios Europos Parlamento partijos pasirašė raginimą vykdyti rinkimų kampaniją be jokių diskriminacijos ir netolerancijos apraiškų. Liberalų ir demokratų aljanso už Europą partija, Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso partija, Žaliųjų/Europos laisvojo aljanso partija, Europos vieningųjų kairiųjų partija išsipareigojo vykdyti savo rinkimines kampanijas gerbdami etnines, religines mažumas ir LGBTI bendruomenes. Išsipareigojimas galiojo ir partijų nariams Lietuvoje: Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionims demokratams, Lietuvos liberalų sąjūdžiui, Lietuvos socialdemokratų partijai ir Darbo partijai.

Politikai, kuriems lygybė ir žmogaus teisės yra vienos iš prioritetinių jų veiklos sričių, buvo skatinami internetu pasirašyti Žmogaus teisių pasižadėjimą. Tuo tarpu rinkėjai buvo kviečiami aktyviai balsuoti, pabrėžiant, kad kiekvieno balsas yra reikšmingas.

Projekto metu taip pat atlikta viešosios erdvės stebėsena, kurios metu buvo fiksuojami su Europos Parlamento rinkimų kampanija susiję bei su pagarba žmogaus teisėms besikertantys kandidatų pasisakymai. Ši ataskaita – minėtos veiklos rezultatas, skirtas apibendrinti rinkimų kampanijos metu užfiksuotus atvejus bei su jais supažindinti visus besidominčius politine žmogaus teisių situacija Lietuvoje.

Visoje Europoje vykusią kampaniją įgyvendino Europos tinklas prieš rasizmą (ENAR) bei tarptautinė lesbiečių gėjų, biseksualių, transseksualių ir interseksualių žmonių asociacija ILGA-Europe.

UŽFIKSUOTI ATVEJAI

Petras Gražulis (partija „Tvarka ir teisingumas“)

Gegužės 15 d. asociacija LGL gavo pranešimą, jog Vilniuje virš Neries upės (ties A. Goštauto gatve) buvo pastebėtas reklaminis balionas su kandidato į Europos Parlamentą, Seimo nario Petro Gražulio rinkimine agitacija. Balione buvo pavaizduotas į komiksų superherojaus kostiumą panašiu apdaru vilkintis P. Gražulis, šūkis „Už Lietuvą, vyrai!“, partijos Tvaraka ir teisingumas sąrašo bei paties kandidato numeris. Balione taip pat buvo vaizduojami du raudonuose apskritimuose esantys naminiai paukščiai (gaidžiai), perbraukti raudona linija. Jų uodegos buvo nuspalvintos vaivorykštės spalvomis.

Žodis „gaidys“ šnekamojoje kalboje dažnai vartojamas įžeidžiančia forma įvardinti homoseksualios, biseksualios orientacijos ar transeksualius asmenis. Be to, vaivorykštės spalvų vėliava jau seniai pripažįstama kaip judėjimo už lesbiečių, gėjų, biseksualių ir transeksualių (LGBT) asmenų teises simbolis. Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes bei tai, jog Petras Gražulis garsėja savo viešais prieš LGBT asmenis nukreiptais pasisakymais ir iniciatyvomis, darytina prielaida, jog ši rinkiminė kampanija sąmoningai siekė pabrėžti siekį riboti konkrečios Lietuvos Respublikos piliečių grupės teises, atsiliepti apie juos nepagarbia forma.

Vėliau socialiniame tinkle „Facebook“ buvo pastebėtos nuotraukos, rodančios, jog tas pats Seimo narys rinkiminės agitacijos metu platina skrajutes, kuriose vėl demonstruojama nepagarba LGBT žmonėms bei jų teisėms. Skrajutėje esančiose nuotraukose P. Gražulis pozuoja laikantis džinsines kelnes su priešingoje pusėje esančiu užtrauktuku. Šalia esantis užrašas skelbia, jog tai yra „langas į Europos vertybes“, matoma Europos Sąjungos vėliava. Primename, jog šias kelnes „tvarkietis“ buvo asmeniškai pristatęs į asociacijos LGL būstinę kaip dovaną už „nuopelnus tolerancijai. Ironiška, jog parlamentaras tai padarė, kai Vilniuje vyko Europos Sąjungos Pagrindinių teisių agentūros organizuojama konferencija „Kova su neapykantos nusikaltimais Europos Sąjungoje“, sutraukusi daugiau nei 300 Europos Sąjungos ir nacionalinio lygmens politikų ir praktikų, ES institucijų ir struktūrų,



tarptautinių organizacijų, nacionalinių vyriausybių ir parlamentų, teisėsaugos institucijų, pilietinės visuomenės ir kitų atstovų.

Skrajutėje taip pat pristatoma informacija apie tai, kokius įstatymų projektus Seime yra pasiūlęs kandidatas. Tarp kitų pasiūlymų P. Gražulis taip pat teigia, jog:

- Pateikė pataisais, „uždrausiančias užsieniečių iškrypėliams įsivaikinti Lietuvos vaikus“;
- Siūlė, jog „netradicinių santykių propagavimas užtrauktų administracinę nuobaudą“;
- Siūlė, jog „gėjų eitynių organizatoriai ir dalyviai už savo apsaugą susimokėtų patys, o ne mokesčių mokėtojai“.

Šios rinkiminės skrajutės buvo dalijamos žmonėms, taip pat ir konferencijos „Žmogaus teisės modernioje visuomenėje: dabartis ir perspektyvos“, kuri vyko 2014 m gegužės 16 d. metu. Konferenciją organizavo MRU TF Tarptautinės ir ES teisės institutas, LR Seimo žmogaus teisių komitetas ir VU TF Tarptautinės ir ES teisės institutas.

Rinkiminės kampanijos metu P. Gražulis taip pat keliavo po Lietuvą automobiliu, ant kurio puikavosi jau minėti simboliai ir šūktai. Be to, ant automobilio buvo pavaizduotas ir 2014 m. Eurovizijos nugalėtojo Thomas'o Neuwirth'o sceninis personažas Conhita Wurst. Personažas buvo vaizduojamas raudoname apskritime ir perbrauktas raudona linija.

Pažymėtina, jog gegužės 11 d. portale lrytas.lt pasirodžiusiame [straipsnyje](#) „P.Gražulis pasipiktinęs „Eurovizija“: „Europa išprotėjo““, Seimo narys, kalbėdamas apie T. Neuwirth'o personažą teigė: „[Europa išprotėjo. Tragedija. Jei beveik visos valstybės kažkokiam hibridui skyrė aukščiausius balus, apie ką ir kalbėti. Net Lietuva, ir ta, 10 balų skyrė. Nežinia, kur einam](#)“. Parlamentaras taip pat teigė, jog „[Negalime būti tolerantiški tokiems dalykams. Kaip ir vagystėms, narkotikams, alkoholiui](#)“. Be to, parlamentaras oficialiai [pareiškė](#), jog nacionalinės televizijos, transliavusios Eurovizijos dainų konkursą, vadovas

5 Partija Tvarka ir teisingumas

PIRMUMO BALSAI 9

Petras Gražulis

„Langas į Europos vertybes“

Esu vienas aktyviausių Seimo narių – per metus užregistravau daugiau kaip 100 teisės aktų:

1. Seimas PRITARĖ mano Nutarimui ir pasmerkė E. Estrelos rezoliuciją legalizuojančią mažamečių vaikų tvirkimą.
2. Pateikiau įstatymo pataisais, UŽDRAUSIANČIAS užsieniečių iškrypėliams ĮSIVAIKINTI Lietuvos vaikus.
3. Siūliu, jog netradicinių santykių propagavimas užtrauktų administracinę nuobaudą.
4. Siūliu, jog gėjų eitynių organizatoriai ir dalyviai už savo apsaugą susimokėtų PATYS, o ne mokesčių mokėtojai.
5. Pateikiau Konstitucijos pataisais, įtvirtinančias, kad šeima yra laisvas VYRO ir MOTERS susitarimas.
6. Užregistravau Konstitucijos pataisais numatančias, jog referendumui surengti užtenka 100.000 piliečių parašų.
7. Siūliu įtvirtinti žiauriams ir ciniškiems žudikams Laisvės atėmimą iki gyvos galvos.
8. Užregistravau įstatymo pataisais, panaikinančias teisėjų DVIGUBAS PENSIJAS, kurios siekia apie 10 000 Lt.
9. Pataisais numatančias, jei pardavus įkeistą daiktą varžytinėse gaunama mažesnė suma, nei priklauso kreditoriui, bankas NETURI teisės reikalauti išieškoti iš kito skolininko turto.
10. Pasiūliu, jog stambių žemvaldžių, valdančių daugiau kaip 500ha žemės ūkio paskirties žemės perviršis būtų parduotas viešo aukciono metu.
11. Pateikiau PRIVALOMĄ Neeilinės teisėjo veiklos vertinimą korumpuotiems ir nekompetentingiems teisėjams.
12. Kreipiausi į susisiekimo ministrą, kad užsienyje atliktos techninės apžiūros būtų PRIPAŽINTOS Lietuvoje.
13. Užregistravau pataisais, kurios riboja atlyginimų dydžius su visais priedais valstybės tarnyboje ir valstybės kontroliuojamose įmonėse.



yra „kviečiamas į artimiausią plenarinį posėdį pasiaiškinti dėl neigiamą poveikį nepilnamečių vystymuisi darančios informacijos pažeidimų „Eurovizijos“ transliacijos metu“.

Parlamentaras klausė:

- ① Kodėl „Eurovizijos“ metu barzdotojo transvestito iš Austrijos Končitos Vurst (Conchita Wurst) pasirodymas nebuvo pažymėtas atsižvelgiant į Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatyme nustatytą reglamentavimą?
- ② Kaip barzdotojo transvestito iš Austrijos Končitos Vurst transliavimas per LRT puoselėja nacionalinę kultūrą, tautinę savigarbą, stiprina tautos tapatybę?
- ③ Kokią reikšmę „Eurovizijos“ komisijos, kuri skyrė pirmą vietą barzdotajam transvestitui iš Austrijos, sudarymui turėjo LRT direktorius?
- ④ Ar Lietuvos visuomenę ir išeiviją telkiančiam, atsakingam, patikimam ir moderniam visuomeniniam transliuotojui, kuris nuo 2015 m. sausio 1 d. bus išlaikomas tik iš valstybės biudžeto, pridera niekinti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas vertybes?

P. Gražulis teigė, jog „Nacionalinis transliuotojas turi laikytis įstatymų nustatytos tvarkos ir negali sau leisti barzdotojo hibrido iš Austrijos Končitos Vurst transliuoti neatsižvelgdamas į teisės aktuose numatytą reglamentavimą. Man yra nesuprantama, kaip LRT televizijos sudaryta komisija, kuri turi stiprinti tautinę savigarbą ir stiprinti tautos tapatybę, skiria aukščiausius įvertinimus barzdotajam padarui iš Austrijos“.

Petras Gražulis aktyviai pasisakinėjo prieš T. Neuwirth [žiniasklaidoje](#): „Tai yra visai išprotėjimas, greit normalūs žmonės negalės dalyvaut „Eurovizijoje“. Kada mes sustosim? Kada, atsiprašant, visom bletstvom galas padarytas?“ – antradienio vakarą per LNK laidą KK2 piktinsis Petras Gražulis.“

Atkreiptinas dėmesys, jog homo-, bi- ir trans- fobija grįstos rinkiminės kampanijos dėka, P. Gražulis sugebėjo iš 9-os pozicijos partijos sąrašė šoktelti net į 3-ąją. Iš viso partija „Tvar-



ka ir teisingumas“ iškovojo dvi vietas Europos Parlamente, tad kandidatas nebuvo laikomas išrinktu į Europos Parlamentą.

Faktas, jog tokie metodai Lietuvoje suteikia galimybę rinkti politinius dividendus, rodo vis dar giliai žmonėse įsišaknijusią homo-, bi- ir trans- fobiją, nepagarbą kito žmogaus teisėms ir laisvėms. Subrendusioje visuomenė tokio pobūdžio akcijos turėtų sulaukti jei ne teisinių sankcijų, tai bent pilietinio pasmerkimo, užkertančio kelią politikams tikėtis būti išrinktiems atstovauti valstybės ir jos piliečių interesams.

Tautininkų sąjunga

Gegužės 6 d. užfiksuotas atvejis Vilniuje, prie Seimo vykusio „Vilnijos“ draugijos, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos ir Lietuvos Sąjūdžio surengto [mitingo](#) „už valstybinę kalbą“ metu. Mitingo dalyviai rinkosi protestuoti prieš Seime įregistruotus įstatymo projektus, numatančius oficialiuose Lietuvos dokumentuose leisti įrašus kitomis, nei valstybinė, kalbomis. Taip pat buvo protestuojama prieš ketinimus leisti vietovardžius bei gatvių pavadinimus Vilniaus krašte rašyti lenkų kalba. Akcijoje buvo pastebėtas ir Tautininkų sąjungos vadovas Julius Panka, rankose laikantis plakatą su užrašu „W galėsite užsirašyti ant antkapių“.

2014 m. gegužės 14 d., 08:40 val. internetiniame naujienų portale lrytas.lt buvo publikuotas Martyno Čerkausko [straipsnis](#) „Naujas rinkimų triukas: gėjai ir Conchita Wurst“. Straipsnyje publikuojama nuotrauka, kurioje matyti ant pilkos spalvos automobilio durelių esantis užrašas: „Nepatinka pederastų paradai? Balsuok už tautininkų sąjungą!“ Nuotraukoje taip pat matyt ant transporto priemonės šoninio stiklo užklijuota austrų dainininko Thomas Neuwirth sceninio personažo Conchita Wurst nuotrauka, esanti raudoname apskritime bei perbraukta raudonu brūkšniu.

Straipsnyje taip pat teigiama, jog kas vairuoja šį automobilį Tautininkų sąjunga slepia, o pats Tautininkų sąjungos vadovas Julius Panka šioje reklamoje nieko blogo nemato: „Mes pasisakome už tradicinę šeimą, tradicines vertybes <...> Mes manome, kad Lietuvos gatvėse tokių paradų neturėtų būti“. Julius Panka taip pat teigė, jog „Tai yra sutrikimas, kurį reikia vadinti tarptautiniu moksliniu žodžiu <...> Mes už tai, kad kiekvienam reiškiniui būtų savas pavadinimas, o jei juos tai žeidžia, galbūt reikėtų susimąstyti dėl savo gyvenimo būdo“.

Vėliau, gegužės 22 d. portale meslaisvi.lt pasirodė [straipsnis](#) „J. Panka Pagėgiuose kalbėjo be užuolankų“, kuriame teigiama, jog gegužės 21 dieną į Pagėgius atvyko Tautininkų Są-



jungos pirmininkas Julius Panka. Automobilis, kuriuo atvažiuo politikas, buvo padabintas tokia pačia reklama.

Gegužės 19 d. asociacija LGL, kartu su Lietuvos Žmogaus teisių centru, kreipėsi į Lietuvos Respublikos vyriausiąją rinkimų komisiją, Generalinę prokuratūrą, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą bei Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybą su prašymu išsiaiškinti, ar paviešinta agitacija neprieštaruja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos baudžiamajam kodeksui, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymui ir Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymui, neskatina diskriminuoti homoseksualių, biseksualių ir transseksualių asmenų, jų nestigmatizuoja, neskatina žmogaus teisių ir laisvių pažeidimų.

To paties mėnesio 28 d. pranešimu Vilniaus apylinkės prokuratūra atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą, motyvuodama tuo, jog nebuvo nustatyta požymių nusikalstamų veikų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 straipsnyje. Anot prokuratūros, „Be pareiškėjų subjektyvaus požiūrio nėra kitų objektyvių duomenų, kurie nurodytų pranešime išsakytuose teiginiuose nurodytų tam tikros žmonių grupės niekinimo, įžeidinėjimo ir neapykantos kurstymo požymius. Tokio pobūdžio užrašai ant automobilio gali būti vertintini kaip nekorektiški, prasilenkiantys su etišku informacijos nuomonės sklaidos laisvės įgyvendinimu, tačiau savo pavojingumo laipsniu neatitinkantys baudžiamojo kodekso 170 straipsnyje įtvirtintų nusikalstamų veikų“.

Gegužės 29 d. pranešimu lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba informavo konstatavusi, jog pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo bei Lygių galimybių įstatymo reguliuojamo apimtį skunde išdėstytų problemų nagrinėjimas nepriklauso lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai, todėl skundas nenagrinėtinas ir gražintinas.

MES UŽ ŽEMĘ !

MES UŽ LITĄ !

MES UŽ TRADICINĘ ŠEIMĄ !

MES UŽ LIETUVĄ – LIETUVOS VAIKAMS !

NORI, KAD TAI IŠGIRSTŲ BRIUSELIS ?

PASIRAŠYK !



TAUTININKŲ SAJUNGA

Birželio 9 d. Lietuvos žmogaus teisių centras sulaukė Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos atstovės Rasos Zdanevičiūtės skambučio dėl 2014 m. gegužės 19 d. prašymo pradėti tyrimą patikslinimo. Atstovė prašė patikslinti informaciją dėl išvelgiamo Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamos viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio 17 punkto pažeidimo. Birželio 10 d. Lietuvos žmogaus teisių centras, kartu su asociacija LGL pateikė patikslinimus ir išsiuntė juos Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai bendruoju elektroninio pašto adresu. Lietuvos žmogaus teisių centras buvo informuotas, kad patikslinimus institucija gavo, prašymas yra nagrinėjamas.

Iš Vyriausiosios rinkimų komisijos atsakymo sulaukta nebuvo.

Pažymėtina, jog tam tikrų teisių nepripažinimas LGBT žmonėms Tautininkų sąjungos buvo deklaruojamas dar tik renkant parašus bendram sąrašui Europos Parlamento rinkimuose. Internete bei parašų rinkimo vietose buvę plakatai skelbė, jog partija pasisako išimtinai už tradicinės šeimos modelį, taip nepripažįstant šeima tos pačios lyties porų.

Be to, partijos lyderis Julius Panka, kartu su dar 25 įvairių partijų nariais pasirašė „Visapusiškos ir veiksmingos Europos šeimos politikos manifestą“, kuriame be kita ko teigiama, jog „Registruota tos pačios lyties asmenų partnerystė yra visiškai kitokia sąjungos forma nei vyro ir moters santuoka.“ Pasirašiusieji įsipareigoja priešintis „bet kokiam Europos Sąjungos kišimuisi į šią sritį, stengiantis nustatyti bendrą bendrijos politiką.“

Žmogaus teisių pasižadėjimas

Žmogaus teisių pasižadėjimas buvo asociacijos LGL ir Lietuvos žmogaus teisių centro vykdyto projekto „Reikšmingas balsas už žmogaus teises“ dalis. Žmogaus teisių pasižadėjimas buvo parengtas bendru tarptautinių nevyriausybinų organizacijų ILGA ir ENAR sutarimu ir apėmė 8 punktus. Žmogaus teisių pasižadėjimą kandidatai į Europos Parlamento rinkimus galėjo pasirašyti nuo 2014 m. balandžio 8 d. iki gegužės 24 d. 01:00, t.y. kai baigėsi rinkiminės agitacijos laikas. Kvietimas elektroniniu būdu pasirašyti pasižadėjimą ir pasižadėjimo tekstas buvo išsiųstas visiems kandidatams. Pasirašiusieji asmenys buvo skelbiami žmogaus teisių portale „Manoteises.lt/ep2014“.

Žmogaus teisių pasižadėjimą pasirašė visos didžiosios Europos Parlamento frakcijos. „Europos liaudies partija, kuriai priklauso ir Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partija, Žmogaus teisių pasižadėjimo nepasirašė, tačiau išreiškė savo palaikymą ENAR ir ILGA-Europe reikalavimams, išdėstytiems pasižadėjime, ir įsipareigojo, kad jų vykdoma rinkiminė kampanija bus vykdoma be pasisakymų, kurie skatintų rasizmą, homofobiją, transfobiją ar kitas diskriminacines nuostatas. Čia galima parsisiųsti Europos liaudies partijos atskirąjį pareiškimą. Plačiau apie šią situaciją galite pasiskaityti „Mano teisės“ portale.

Balandžio 8 dieną buvo gautas laiškas iš Skirmanto Tumelio (Liberalų sąjūdis), kuriuo kandidatas išreiškė norą „pasirašyti“ Žmogaus teisių pasižadėjimą. Taip pat S. Tumelis išreiškė norą patekti po pasirašymo komentarus, kurie nesiderino su žmogaus teisėmis, jų nedalumo principu. Skirmantas Tumelis susirašinėjime teigė, kad:

„Kai kurie juodaodžių rajonai JAV (nesu buvęs, bet sakoma, kad tai tiesa) yra baisūs, nes ten gyvena pikti juodaodžiai žmonės. Tikriausiai gaunantys kokias nors valstybines pašalpas ir pykstantys, kad jos ne orios. <...> Čigonų taborai, kuriuose esanti jų tradicinė gyvenimo būdo samprata nesiderina su žmogaus teise“.

Kandidatui buvo primintas Žmogaus teisių pasižadėjimo 4 punktas (Atsakinga ir pagarbi retorika). Skirmantas Tumelis nebuvo patvirtintas prie pasirašiusių pasižadėjimą.

Gegužės 7 d. Lietuvos žmogaus teisių centras sulaukė Lietuvos žaliųjų partijos atstovo Sauliaus Lapienio laiško dėl Žmogaus teisių pasižadėjimo pasirašymo. Kandidatas norėjo pasižadėjimą pasirašyti tik su tam tikromis išlygomis:

„Būtinasis komentaras prie nuostatų patvirtinimo:

- ① Nepritarčiau (tai nereikštų „aklai drausčiau“) vienos lyties santuokoms bent savo valstybėje (Lietuvoje).
- ② Prieštaraučiau lytinei suaugusiųjų ir vaikų „lygybei“ (sutapatinimui), jei kada nors Europos Sąjungoje atsirastų tokios juridinės normos įvedimo galimybė.
- ③ Nemanau, kad LYGYBĖ (pav. apibrėžta pasižadėjimo p. 7) yra siektina per „importuojamas“ kolektyvines masines organizacines priemones (pvz. kitų lyčių paradai ir pan.). Pakaktų apsiriboti estetiškesnėmis ir kuklesnėmis priemonėmis (spauda, internetas ar pan.)“.

Susirašinėjimo metu kandidatui buvo paaiškinta, kad remiantis taisyklėmis, kurios pridėtos prie Žmogaus teisių pasižadėjimo ir pačiu pasižadėjimu, o taip pat LR Konstitucija, Lygių galimybių įstatymu ir tarptautiniais teisės aktais, kandidato „pasirašymo“ skelbti negalime.

Komentaruose išdėstytas nepritarimas tam tikram punktui, iš tikrųjų prieštaringas kitiems punktam, visų pirma, žmogaus teisių universalumo ir nedalomumo principui. Pasižadėjimo tekste rašoma: „Savo darbe vadovausiuosi žmogaus teisių nedalomumo, universalumo ir visuotinumui, taip pat skaidrumo, nediskriminavimo ir atskaitingumo principais. Žmogaus teisės yra nedaloma vertybė, kuri privalo būti užtikrinta visiems individams siekiant lygybės“.

Taip pat komentare kandidatas rašė apie eitynes už lygybę, paskutinės vyko 2013 m. vasarą („kitų lyčių paradai“). Sauliui Lapieniui buvo priminta, kad asociacijų, susirinkimų laisvė yra laikomos vienu pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių. Remiantis Europos žmogaus teisių teismo išaiškinimais, visuomenei gali tam tikra nuomonė ar veiksmai nepatikti, tačiau žmonės turi teisę atstovauti savo interesus. Lietuvos žmogaus teisių centras savo atsakyme išreiškė viltį, kad kandidatas, kaip politikas palaiko tokias teises, tačiau kandidatas atsisakė pasirašyti pasižadėjimą.

EP 2014 RINKIMAI

UŽ ŽMOGAUS
TEISES

REIKŠMINGAS
BALSAS



Europos katalikų šeimų asociacijų federacijos manifestas ir susiję pasisakymai

Europos katalikų šeimų asociacijų federacija (FAFCE), siekdama užtikrinti, kad Europos Parlamente būtų priimami šeimai palankūs sprendimai, o šeimos galėtų aktyviau dalyvauti kuriant politiką joms svarbiose srityse, inicijavo kampaniją „Šeima – Europos turtas!“ ir kvietė kandidatus pasirašyti [manifestą](#). Manifestas susidėjo iš 12 punktų, o su juo galima susipažinti [čia](#). Dokumentą pasirašė 26 Lietuvos kandidatai į Europos Parlamentą. Tarp manifesto punktų buvo teiginiai:

1. Pripažinti, kad vyras ir moteris papildo vienas kitą

Sąvoka „socialinė lytis“ neturi teisinio pamato ES sutartyje.

Pripažįstu, kad vyras ir moteris papildo vienas kitą, bei atmetu genderizmo ideologiją, kuria siekiama viešojoje politikoje ištrinti skirtumus tarp lyčių.

<...>

3. Gerbti žmogaus orumą nuo jo gyvybės užsimezgimo iki natūralios gyvenimo pabaigos

Pasižadu gerbti gyvybę kiekviename jos etape, taip pat ir pradėtą, bet dar negimusią kūdikių gyvybę, įgyvendindama(-s) nuostatas, kurios yra Europos teisingumo teismo sprendimo C-34/10 bei Europos piliečių iniciatyvos „Vienas iš mūsų“ pagrindas

<...>

Galima teigti, kad pasirašiusieji kandidatai turi svarius ir neigiamus nusistatymus prieš tam tikras visuomenės grupes, pasisako už aborto draudimą ir prieš moters teisę spręsti dėl su nėštumu susijusių klausimų.

Gegužės 22 d. Lietuvos Respublikos Seimo Konferencijų salėje įvyko visuomenininkų surengtas nacionalinis forumas „Šeima ir vaikai ateities Lietuvoje“. Tarp dalyvavusiųjų buvo ir kandidatė į Europos Parlamentą, Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų atstovė, taip pat pasirašiusi Europos katalikų šeimų asociacijų federacijos manifestą, Seimo narė Vilija Aleknaitė Abramikienė.

Kandidatė forume plačiai pasisakė apie šeimos koncepciją, genderizmo ideologiją, atkreipė dėmesį į tai, kad Lietuvoje ne tik siekiama seksualizuoti vaikus, pakertant jų pasitikėjimą tėvais, bet ir į šį procesą įtraukiama Sveikatos apsaugos ministerija. Parlamentarė išvelgė norą, kad „be tėvų žinios vaikai gyventų seksualinį gyvenimą ir netgi patys savarankiškai, tėvams galbūt nė nežinant, ryžtųsi abortui, kadangi už jo procedūrą sumokėtų valstybė“, – taip siūlomą įstatymo pataisą, kuria norima valstybės lėšomis tiekti nemokamus kontraceptikus ir daryti abortus jaunuoliams iki 20 metų, vertina politikė.

Seimo narė V. Aleknaitė Abramikienė taip pat išsakė savo požiūrį į opoziciją: „Rimti mokslininkai rašo apie tai, kaip šiuolaikiniai Europos kairieji, socialistai, pirmiausiai – Europos Parlamente, siūlo visokias direktyvas, perrašo žmogaus teisių turinį. Ir vis atsiranda naujos grupės ginamųjų. Tai irgi yra klientai. Kuo daugiau klientų, tuo didesnė tikimybė, kad tu išliksi valdžioj. Stambulo konvencija yra dar vienas įrankis sukurti daugybei tų klientų.“

Kandidatė nevenė minėti ir austrų dainininko Thomas Neuwirth sceninio personažo Conchita Wurst atvejo, teigė, kad „Končita Wurst yra kultūros liga ir tam tikros politikos faktas“. Daugiau kandidatės pasisakymų galima paskaityti [čia](#).

Seimo narė į Europos Parlamentą išrinkta nebuvo, galutinėje rotacijoje kandidatė iš 10 pozicijos pakilo į 8.

IŠVADOS

Apibendrinus aukščiau pateiktą informaciją darytina išvada, jog dažniausiai viešojoje erdvėje reiškesi ir buvo pastebimi radikaliais pasisakymais jau anksčiau pagarsėję Lietuvos politiniai veikėjai. Be to, pastarųjų naudoti metodai pasižymėjo ir didžiausia vizualine bei retorine raiška, taip siekiant labiau patraukti pilietinės visuomenės dėmesį. Tai galima būtų vertinti kaip jau tradicija tapusia viešųjų ryšių taktika, kuria, be kita ko, siekiam pritraukti ir žiniasklaidos dėmesį, taip užsitikrinant dar didesnę rinkiminės kampanijos matomumą.

Vis dėlto, didžiosios dalies politikų neigiamos nuostatos tam tikrų žmogaus teisių atžvilgiu buvo reiškiamos ne tokiais drastiškais ir akivaizdžiais metodais, tokiais kaip pasirašant minėtą Europos katalikų šeimų asociacijų federacijos manifestą ar asmeniniais laiškais aptariamo projekto vykdytojams.

Pažymėtina, jog įžeidžianti ir diskriminacinė retorika nesulaukė didesnio atitinkamų institucijų dėmesio. Darytina prielaida, jog panašaus pobūdžio rinkiminė kampanija Lietuvoje gali vykti laisvai ir be jokių apribojimų. Galima teigti, kad žodžio laisvė šiuo metu yra neribojama net tada, kai menkinamos ir paniekiamos pažeidžiamos visuomenės grupės.

Dar didesnę susirūpinimą kelia tai, jog tokius nepagarbius pareiškimus darantys politikai sulaukia nemažo visuomenės palaikymo gaudami balsus rinkimų metu. Tai byloja apie vis dar giliai visuomenėje įsišaknijusią homo-, bi- ir trans- fobiją, nepagarbą kito žmogaus teisėms ir laisvėms. Kaip jau buvo minėta, brandi pilietinė visuomenė panašaus pobūdžio teiginius darantiems politikams neturėtų suteikti šanso tikėtis taip gauti balsų. Tai, jog minėta taktika pasiteisina yra bene pagrindinė priežastis, kodėl vis dar matome netolerancijos apraiškas politinių kampanijų metu.

Paminėtina, kad didžioji dauguma neapykantos kalbos apraiškų buvo nukreipta prieš LGBT bendruomenę.